

Keywords: *Non-public school, cooperative perspective, class homeroom activities.*

GẮN NỘI DUNG GIẢNG DẠY CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI NHÂN VĂN VỚI NHIỆM VỤ BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG TRONG NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Nguyễn Ngọc Cường

Học viện Hậu cần

Tóm tắt: *Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là nội dung cơ bản, xuyên suốt, có ý nghĩa sống còn trong công tác xây dựng Đảng. Nhận thức sâu sắc nhiệm vụ trên, cùng với triển khai đồng bộ các chủ trương, giải pháp đấu tranh, các nhà trường quân đội đặc biệt chú trọng việc gắn nội dung giảng dạy các môn khoa học xã hội nhân văn với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo trong giai đoạn mới.*

Từ khóa: *Nền tảng tư tưởng; khoa học xã hội nhân văn; đội ngũ giảng viên.*

Nhận bài ngày 28.7.2023; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 25.9.2023

Liên hệ tác giả: Nguyễn Ngọc Cường; Email: cuong.hvhc@gmail.com

1. MỞ ĐẦU

Khoa học xã hội nhân văn là một lĩnh vực đặc thù, là khoa học liên ngành nghiên cứu về những thay đổi và phát triển của các nền văn hóa, tư tưởng, xã hội, những triết lý, nguyên lý, những khía cạnh có giá trị liên quan đến con người, đến hoạt động của con người và những quy luật được tạo ra bởi các mối quan hệ của con người trong đời sống xã hội.

Ở nước ta hiện nay: “Khoa học xã hội và nhân văn đã góp phần quan trọng trong việc cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước; khẳng định lịch sử hình thành và phát triển dân tộc, bảo vệ chủ quyền quốc gia và toàn vẹn lãnh thổ, bảo tồn các giá trị và bản sắc văn hóa Việt Nam”¹.

2. NỘI DUNG

Giảng dạy các môn học khoa học xã hội nhân văn trong nhà trường quân đội trực tiếp góp phần quan trọng vào việc hình thành, phát triển thế giới quan, phương pháp luận khoa học; giáo dục mục tiêu, lý tưởng chiến đấu, định hướng chính trị, bồi dưỡng đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, làm

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Văn kiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII*. Văn phòng Trung ương Đảng. Hà Nội, tr.118.

nòng cốt xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; bảo đảm sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội. Đồng thời, trang bị kiến thức, kỹ năng cơ bản để có cơ sở, luận cứ khoa học để đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

Xuất phát từ mục tiêu, nội dung, chương trình các môn học khoa học xã hội nhân văn, những năm qua các nhà trường quân đội đã tích cực, chủ động nghiên cứu, cập nhật, tích hợp các quan điểm, nhiệm vụ, giải pháp trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái thù địch vào trong giảng dạy từ đó đã tạo bước đột phá trong đổi mới phương pháp dạy - học, góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo theo chuẩn đầu ra.

Tuy nhiên, nội dung giảng dạy còn nặng tính lý luận; tính thực tiễn, tính chiến đấu chưa cao, tính phản biện thể hiện còn ít, nhất là việc gắn nội dung giảng dạy với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái thù địch còn hạn chế; năng lực, trình độ lý luận của một số giảng viên chưa đủ sắc bén, am hiểu thực tiễn chưa sâu nên tính chiến đấu trong bài giảng chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra.

Trong những năm tới, các thế lực thù địch tiếp tục tăng cường chống phá Đảng, Nhà nước và đất nước ta, đòi hỏi phải tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái. Đây là vấn đề liên quan đến sự sống còn của Đảng, của chế độ. Đặc biệt, quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới công tác giáo dục, đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới đòi hỏi các nhà trường quân đội tiếp tục đổi mới nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, tập trung đổi mới nội dung, chương trình, nội dung, phương pháp đào tạo theo hướng hiện đại, bám sát sự phát triển của khoa học công nghệ, nghệ thuật quân sự và vũ khí, trang bị của quân đội đảm bảo theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, sát với thực tiễn phương hướng xây dựng quân đội “tinh, gọn, mạnh”.

Vì vậy, để có những giải pháp cụ thể nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy các môn học khoa học xã hội nhân văn gắn với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, trong nhà trường quân đội cần thực hiện một số vấn đề chủ yếu.

2.1. Thường xuyên giáo dục, quán triệt nâng cao nhận thức về nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch

Đại hội XIII của Đảng yêu cầu: “Nâng cao tính chiến đấu, tính giáo dục, tính thuyết phục trong tuyên truyền, học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước,...”².

Vì vậy, phải nhận thức rõ đây là nhiệm vụ chính trị vừa cấp bách, vừa thường xuyên và lâu dài đòi hỏi cấp ủy, chỉ huy các cấp xác định rõ vai trò, trách nhiệm ở tất cả các khâu của quá trình đào tạo, với phương thức, hình thức phù hợp, từ xác định mục tiêu, nhiệm vụ, xây dựng chương trình, nội dung giảng dạy giáo trình, tài liệu đến việc tổ chức thực hiện và đánh giá kết quả học tập; tổ chức cho giảng viên, học viên tham gia các hoạt động sư phạm của các nhà trường, trong đó có

² Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.181.

nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch thông qua các diễn đàn trao đổi, thảo luận và mạng xã hội.

Thường xuyên giáo dục, quán triệt các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nhất là Nghị quyết số 37-NQ/TW, ngày 9/10/2014 của Bộ Chính trị về công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030, Chỉ thị số 23-CT/TW, ngày 09/02/2018 của Ban Bí thư Trung ương khóa XII về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới, Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới,... từ đó xây dựng kế hoạch, xác định chương trình, nội dung, thời gian và tổ chức các hoạt động tăng cường giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm chính trị và tính chủ động của cán bộ, giảng viên trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong nhà trường quân đội bảo đảm đúng định hướng chính trị, đạt chất lượng, hiệu quả thiết thực.

2.2. Chủ động đưa nội dung bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh các quan điểm sai trái vào chương trình giảng dạy các môn khoa học xã hội và nhân văn

Đại hội XIII của Đảng xác định: “Đổi mới căn bản chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo phương châm khoa học, thực tiễn, sáng tạo và hiện đại; đưa việc bồi dưỡng lý luận, cập nhật kiến thức mới cho cán bộ, đảng viên, cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp”³. Theo đó, việc đưa nội dung này phải được hiểu là tăng cường kiến thức theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại, gắn lý luận với thực tiễn nhằm nâng cao tính Đảng, tính khoa học, tính chiến đấu, tính định hướng, tính thuyết phục và tính cập nhật trong chương trình môn học nhằm hướng đến cung cấp cho học viên những nhận thức mang tính phương pháp luận để nhận diện, đánh giá và giải quyết vấn đề nảy sinh trong thực tiễn một cách khách quan, toàn diện, bao quát.

Với từng nội dung của môn học cần xác định rõ những vấn đề có giá trị bền vững nhằm tiếp tục khẳng định, lan tỏa, đầu là những vấn đề cần bổ sung, phát triển cho phù hợp với tình hình mới, đầu là những vấn đề thường xuyên bị các thế lực thù địch chống phá, xuyên tạc để có luận cứ khoa học đấu tranh, bảo đảm tính đồng bộ, hệ thống, nhất quán trong việc gắn với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Để tối ưu hóa nội dung, chương trình khoa học xã hội nhân văn phù hợp với mục tiêu, mô hình đào tạo của các nhà trường quân đội, nội dung bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch cần được tích hợp ở tất cả các khâu của quá trình giảng dạy, từ việc xây dựng chương trình, tài liệu, kế hoạch đến việc xác định mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung giảng dạy, tổ chức thực hiện và đánh giá kết quả học tập. Chương trình phải bảo đảm tính đồng bộ, chuẩn xác, hạn chế thấp nhất sự trùng lặp nội dung hoặc bỏ trống những nội dung giao thoa giữa các học phần môn học. Việc lựa chọn đưa nội dung phải phù hợp với chương trình đào tạo của từng chuyên ngành; khối lượng kiến thức trang bị cho học viên phải luôn hướng tới sự phát triển, thường xuyên cập nhật những vấn đề mới, đáp ứng nhu cầu cấp thiết của việc bảo vệ nền tảng tư tưởng.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII tập 1*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 182-183.

Ngoài ra, cần tận dụng tối đa đưa các hình thức như giáo dục đầu khóa, sinh hoạt chuyên đề bổ trợ, hoạt động ngoại khóa, tổ chức các câu lạc bộ lý luận, câu lạc bộ 47,... để tăng cường chuyển tải nội dung bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

2.3. Tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy các môn khoa học xã hội và nhân văn tiếp cận nâng cao kiến thức, kỹ năng, thái độ trách nhiệm trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh các quan điểm sai trái

Các môn khoa học xã hội và nhân văn có ưu thế đặc thù trong quá trình hình thành thế giới quan, phương pháp luận cho học viên. Vì thế, phải thực sự coi trọng việc nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ lý luận, nắm vững chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, giúp học viên phấn đấu vươn lên làm chủ tri thức. Để thực hiện tốt điều đó, quá trình giảng dạy cần tập trung luận giải sâu sắc cơ sở lý luận, thực tiễn trong từng bài giảng, môn học có định hướng xu thế vận động, phát triển một cách khoa học.

Vận dụng tối đa các phương pháp dạy học tích cực, tăng cường sự tương tác, trao đổi giữa người dạy và người học, một mặt tiếp tục khẳng định giá trị vĩnh hằng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để định hướng, bồi dưỡng, giác ngộ cho học viên về nội dung, hình thức, phương pháp đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch một cách khoa học, bài bản và thực chất. Đồng thời, kết hợp với sử dụng có hiệu quả các phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại, nhất là phát huy ưu thế của các phương tiện truyền thông hiện đại để giúp học viên lĩnh hội hệ thống kiến thức khoa học xã hội nhân văn có hiệu quả hơn.

Giảng viên cần xác định đúng kiến thức trọng tâm, việc lựa chọn các phương pháp giảng dạy cụ thể trong từng phần học, từng nội dung của bài giảng; kết hợp đưa các nội dung, quan điểm của các nghị quyết, chỉ thị, văn bản và cập nhật kiến thức, thông tin mới vào mỗi bài giảng, lan tỏa những giá trị tích cực, làm rõ tính đúng đắn, sáng tạo, khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Sử dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy tích cực để truyền tải kiến thức cho học viên, trong đó tăng cường phát vấn, trao đổi, thảo luận nhóm, nêu tình huống và những vấn đề chứa đựng mâu thuẫn có chiều sâu đòi hỏi học viên phải đào sâu suy nghĩ, có tư duy nhanh, có lập trường, chính kiến cá nhân và hướng dẫn học viên có kỹ năng đấu tranh, phản bác dựa trên phương pháp tư duy khoa học, qua đó phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo trong quá trình tiếp nhận tri thức, nâng cao năng lực phản biện, vận dụng vào giải quyết các vấn đề thực tiễn đặt ra.

2.4. Đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong trường quân đội thường xuyên rèn luyện nâng cao năng lực đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Đội ngũ giảng viên khoa học xã hội nhân văn trong trường quân đội là lực lượng trực tiếp nghiên cứu, giảng dạy những nội dung có liên quan đến nền tảng tư tưởng của Đảng, cũng là lực lượng tiên phong, chủ lực đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Vì vậy, mỗi giảng viên phải thật sự là tấm gương mẫu mực về nhân cách, có trách nhiệm chính trị cao, không ngừng nâng cao ý thức trong giảng dạy, nhất là việc gắn các nội dung có liên quan vào mỗi môn học và từng bài giảng; tích cực mài sắc vũ khí lý luận, nâng cao kiến thức, trình độ lý luận chính trị, có đủ sức “đe

kháng”, khả năng “miễn dịch”, từ đó vạch rõ bản chất âm mưu, thủ đoạn của các quan điểm, luận điệu sai trái, phản động thiếu khoa học, phi lịch sử một cách thực sự thuyết phục. Trong hoạt động giảng dạy cũng như trên không gian mạng chấp hành nghiêm túc những quy định của Đảng, của cơ quan, đơn vị về kỷ luật phát ngôn; luôn tỉnh táo trước những âm mưu của các thế lực thù địch, phản động; tạo niềm tin vững chắc và chỗ dựa tin cậy cho học viên trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Ngoài việc giảng dạy theo chương trình môn học cần chủ động tham gia nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn, viết báo khoa học, tham gia cuộc thi viết chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Chủ động tham gia các buổi diễn đàn, sinh hoạt học thuật làm sáng tỏ bản chất cách mạng, khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về các tác phẩm kinh điển, sinh hoạt chuyên môn theo chủ đề trao đổi, thảo luận liên quan đến bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Cùng với đó, các nhà trường mời các chuyên gia, nhà khoa học để thông tin về tình hình và những vấn đề các thế lực thù địch đang tập trung chống phá; tổ chức tập huấn, giới thiệu nội dung, phương pháp viết bài đấu tranh, phương pháp khai thác và xử lý thông tin, từng bước bổ sung, cập nhật thông tin mới cho giảng viên nắm vững kiến thức, kỹ năng để xác định những luận cứ khoa học từ đó có cơ sở phản bác các quan điểm sai trái thù địch.

3. KẾT LUẬN

Hiện nay, nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch ở nước ta đang đặt ra yêu cầu ngày càng cao đòi hỏi phải phát huy hơn nữa vai trò, trách nhiệm của các cán bộ, đảng viên, trong đó đội ngũ giảng viên phải thực sự là những chiến sĩ tiên phong trên mặt trận đấu tranh tư tưởng, lý luận.

Vì vậy, việc gắn nội dung này vào trong giảng dạy các môn khoa học xã hội nhân văn cần được tiếp tục quan tâm và triển khai nghiêm túc từ đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy đến hoạt động sau bài giảng và tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo ở các nhà trường quân đội trong giai đoạn mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương (2018). *Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới*, Hà Nội.
2. Ban Tuyên giáo Trung ương (2021). *Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng*, Hà Nội.
3. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2020). *Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*. Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.

**ATTACH TEACHING CONTENT HUMANITIES SOCIAL SCIENCES
WITH THE TASK OF PROTECTING THE IDEOLOGICAL
FOUNDATION OF THE PARTY IN THE CURRENT MILITARY SCHOOL**

Abstract: *Defending the Party's ideological foundation, and fighting against false and hostile views is the essential, transparent and vital content in the Party building work. Deeply aware of the above task, along with synchronously implementing policies and solutions to fight, Military schools pay special attention to the teaching content of social sciences and humanities with the job of protecting the ideological foundation of the Party, to meet the requirements of innovation and improving the quality of education and training in the new period.*

Keywords: *Ideological foundation; humanities and social sciences; teaching staff*